

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Teismo sprendimų pripažinimas ir vykdymas>Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą? Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Slovakija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Pagal Įstatymo Nr. 160/2015 dėl Ginčo teisenos civilinio proceso kodekso (slovak. *Civilný sporový poriadok*) 232 straipsnio 1 dalį vykdytinumas – tai teismo sprendimo, kuriuo nustatoma prievolė įvykdyti sprendimą, savybė; tai reiškia, kad sprendimas yra tiesiogiai ir nedelsiant vykdytinas teisinėmis priemonėmis. Išskyrus bylas, susijusias su nepilnamečiais, sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose reglamentuojamas Įstatymu Nr. 233/1995 dėl vykdymo pareigūnų ir vykdymo bylų, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri įstatymai (su pakeitimais) (toliau – Vykdymo kodeksas (slovak. *Exekučný poriadok*)), pagal kurį tik vykdytinumo statusą turintis sprendimas yra vykdomasis dokumentas. Vykdymo kodekse vykdytinas teismo sprendimas apibrėžiamas kaip vykdytinasis dokumentas, jeigu juo suteikiama teisė, nustatoma prievolė arba paveikiamas turtas. Vykdymo kodekso 45 straipsnyje taip pat apibrėžiami kiti vykdytini dokumentai, kuriais remiantis gali būti atliekamas vykdymas, įskaitant vykdytinus dokumentus iš kitų šalių ir notarų aktus.

Sprendimų vykdymas bylose, susijusiose su nepilnamečiais, reglamentuojamas kitomis teisės normomis ir Vykdymo kodeksas tokiais atvejais netaikomas. Jam taikomi Įstatymo Nr. 161/2015 (Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksas (slovak. *Civilný mimosporový poriadok*)) 370 ir paskesni straipsniai. Šie teisės aktai taikomi vykdant sprendimus dėl:

- nepilnamečio globos, bendravimo teisių ar pareigų, susijusių su nepilnamečiu, išskyrus pinigines prievoles;
- dėl užsienyje esančio nepilnamečio grąžinimo, jei jis išvežamas arba negrąžinamas neteisėtai;
- jei pagal konkrečius teisės aktus ar tarptautinę sutartį, kuri yra privaloma Slovakijos Respublikai, reikia vykdyti susitarimą ar autentišką dokumentą, kuriuo reglamentuojama nepilnamečio globa, bendravimo teisės ar pareigos, susijusios su nepilnamečiu, išskyrus pinigines prievoles.

Todėl toliau bus atskiriamas vykdymas pagal Vykdymo kodeksą ir vykdymas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Vykdymas pagal Vykdymo kodeksą

Vykdymą atlieka vykdymo pareigūnas – valstybės skiriamas asmuo, įgaliotas atlikti vykdymo procesą; šioje byloje įgyvendinami viešosios valdžios įgaliojimai.

Vykdymą atlieka teismo įgaliotas vykdymo pareigūnas: teismas paskirsto bylas, išduodamas vykdymo leidimą pavieniams vykdymo pareigūnams, kurie atrenkami atsižvelgiant į tvarką, naudojant ministerijos patvirtintą technologiją ir programinę įrangą, kad nebūtų įmanoma paveikti bylų paskirstymo. Vykdymo pareigūnai nurodyti interneto svetainėje <http://www.ske.sk/>. Banskos Bistricos apylinkės teismas (slovak. *Okresný súd Banská Bystrica*) kompetentingas nagrinėti vykdymo bylas, t. y. vykdymo prašymai turi būti pateikiami tik šiam teismui, neatsižvelgiant į tai, kur yra kreditoriaus ar skolininko buveinė ar nuolatinė gyvenamoji vieta. Tačiau paprastai teismas paskiria bylų vykdymo pareigūnui, paskirtam apygardos teismo, kurio jurisdikcijoje yra skolininko adresas.

Vykdymas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Sprendimą byloje, susijusioje su nepilnamečiu, gali vykdyti tik teismas; teritorinę jurisdikciją turintis teismas paprastai yra tas teismas, kurio jurisdikcijoje yra nepilnamečio nuolatinė gyvenamoji vieta, dėl kurios yra sutarę tėvai ar kuri yra kitaip teisėtai nustatyta. Jeigu teritorinę jurisdikciją turintis teismas nėra žinomas arba jis negali laiku įsikišti, vykdymo veiksmus atlikti įpareigoja ir juos atlieka teismas, kurio jurisdikcijoje nepilnamečio šiuo metu gyvena. Teritorinę jurisdikciją vykdyti skubią priemonę turi tas teismas, kuris įpareigojo ją taikyti; jei skubią priemonę įpareigoja taikyti apeliacinis teismas, teritorinę jurisdikciją turi pirmosios instancijos teismas. Teritorinę jurisdikciją vykdyti sprendimą dėl nepilnamečio grąžinimo iš užsienio, jei nepilnamečio išvežamas ar negrąžinamas neteisėtai, turi pirmosios instancijos teismas.

Todėl sprendimą vykdo pats teisėjas, tačiau jis gali įgalioti teismo pareigūną suorganizuoti nepilnamečio grąžinimą. Vykdydamas sprendimą, įgaliotasis teismo pareigūnas pagal teisės aktus turi tokius pat įgaliojimus kaip teisėjas.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Procesas pagal Vykdymo kodeksą

Pagal Vykdymo kodekso 48 straipsnį asmuo, kurio naudai turi būti įvykdyta prievolė (t. y. kreditorius pagal vykdytiną dokumentą; subjektas, kuriam vykdytinu sprendimu suteikiama teisė reikalauti mokėjimo) pateikia vykdymo prašymą, jei skolininkas savanoriškai nevykdo vykdytino sprendimo. Todėl vykdymo byla keliama pagal asmens, turinčio teisę reikalauti mokėjimo pagal vykdytiną dokumentą, prašymą.

Kaip nurodyta pirmiau, vykdymo prašymas pateikiamas Banskos Bistricos apylinkės teismui elektroninėmis priemonėmis, t. y. išsiunčiamas teismo elektroninio pašto adresu užpildžius nustatytą elektroninę formą, pateikiamą ministerijos interneto svetainėje. Prašymą turi būti leista pateikti, priešingu atveju jis nenagrinėjamas. Jei kreditorius ar jo atstovas neturi aktyvuoto elektroninio pašto adreso, vykdymo prašymą galima pateikti per bet kurį vykdymo pareigūną. Šiuo atveju vykdymo pareigūnas yra įgaliotasis kreditoriaus atstovas dokumentams įteikti, kol bus išduotas vykdymo leidimas, ir už tai vykdymo pareigūnas turi teisę gauti užmokestį ir išlaidų atlyginimą; ministerija visuotinai taikomu aktu nustato išlaidų sumą ir jų apskaičiavimo būdą. Vykdymo prašyme nurodomi tokie duomenys:

- a) teismas, kuriam jis pateikiamas;
- b) kreditorius ir skolininkas, jei pastarasis yra bylos šalis;
- c) kreditoriaus atstovas, jei prašymą pateikia keli kreditoriai, bendras kreditorių atstovas (tai reiškia, kad būtina paskirti bendrą atstovą);
- d) vykdymo pareigūnas, jei vykdymo prašymas pateikiamas per vykdymo pareigūną;
- e) vykdytinasis dokumentas, kuriuo remiantis būtų galima organizuoti vykdymą ir kuriame nurodytas leidimas pateikti vykdymo prašymą skolininko atžvilgiu; jei tai yra paveldėjimas pagal įstatymą, būtina nurodyti faktines aplinkybes, įrodančias paveldėjimą pagal įstatymą;
- f) svarbiausios faktinės aplinkybės ir įrodymai dėl santykių su skolininku, jei vykdymas turi būti atliekamas pagal vykdytiną dokumentą, kuriuo tenkinamas reikalavimas pagal įsakomąjį ar paprastąjį vekselį, nukreiptą į skolininką, kuris yra fizinis asmuo; tai taip pat taikoma, jei leidimas pateikti vykdymo prašymą įrodytas nuosekliai atliktais indosamentais;
- g) reikalavimas; jei tai yra mokėjimo reikalavimas, reikėtų atskirai nurodyti pagrindines, pasikartojančias ir kapitalizuotas išlaidas, netesybas ir kreditoriaus patirtas vykdymo išlaidas;
- h) kreditoriaus banko sąskaita, į kurią reikėtų pervesti išreikalautą mokėjimą;

- i) kreditoriaus e. pašto adresą elektroniniam susirašinėjimui su vykdymo pareigūnu, jei kreditorius neturi aktyvuotos elektroninio pašto dėžutės;
- j) kreditoriaus pareiškimas dėl sąlygos ar tarpusavio įsipareigojimo įvykdymo, jei tai, ką skolininkas įpareigojamas padaryti pagal vykdomąjį dokumentą, yra susieta su sąlygos ar tarpusavio įsipareigojimo įvykdymu, ir nurodomi įrodymai;
- k) kreditoriaus pareiškimas, kad prievolė pagal vykdytiną dokumentą neįvykdyta savanoriškai; jei neįvykdyta prievolės dalis, šią dalį būtina nurodyti vykdymo prašymo pateikimo dieną;
- l) prašymo pateikimo data.

Prie vykdymo prašymo pridedama:

- a) vykdomojo dokumento dublikatas ir šio vykdytinumo patvirtinimas, jei jo reikia; byloje dėl reikalavimo išduoto mokėjimo įsakymo nebūtina pridėti;
- b) dokumentas, kuriuo įrodomas paveldėjimas pagal įstatymą; jei paveldėjimas pagal įstatymą nustatytas teisės aktuose ar įregistruotas Įmonių registre (slovak. *Obchodný register*), pakanka nuorodos į teisės aktą ar registrą;
- c) dokumentas, iš kurio būtų akivaizdu, kad yra įvykdyta sąlyga ar tarpusavio įsipareigojimas, jei to reikalaujama pagal vykdomąjį dokumentą;
- d) vartojimo sutartis ir visi kiti sutartiniai dokumentai, susiję su vartojimo sutartimi, įskaitant dokumentus, į kuriuos daroma nuoroda vartojimo sutartyje, jei tai susiję su vykdymu pagal vykdomąjį dokumentą, kuriuo priteisiamas reikalavimas pagal vartojimo sutartį; tai netaikoma, jei vykdomasis dokumentas yra mokėjimo įsakymas, išduotas byloje dėl reikalavimo.

Jei vykdymo prašoma pagal užsienio šalyje išduotą vykdomąjį dokumentą, kreditorius taip pat turi pridėti dokumentus, atsižvelgdamas į vykdomojo dokumento rūšį (Vykdymo kodekso 48 straipsnio 5 dalis).

Gavęs vykdymo prašymą, teismas jį peržiūri, ir, jeigu prašymas atitinka teisės aktų reikalavimus, teismas išduoda leidimą ir įteikia prašymą vykdymo pareigūnui, kuris organizuoja vykdymą.

Procedūra pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Bylos dėl sprendimo vykdymo šalys yra nepilnametis, kreditorius ir skolininkas pagal vykdomąjį dokumentą. Jei skolininkas nevykdo vykdomojo dokumento savanoriškai, kreditorius gali prašyti sprendimo vykdymo, tačiau pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą teismas gali inicijuoti procesą savo iniciatyva. Sprendimas gali būti vykdomas, kai yra išduodamas vykdomasis dokumentas, ir vykdymas gali būti atliekamas neįteikus nutarties šalims.

Vykdydamas sprendimą, teismas paima nepilnametį iš asmens, su kuriuo pagal sprendimą jis neturėtų būti, ir įpareigoja perduoti nepilnametį asmeniui, kuriam pagal sprendimą nepilnametis patikimas, arba asmeniui, kuriam sprendimu suteikta teisė bendrauti su nepilnamečiu ribotą laiką, arba asmeniui, turinčiam teisę perimti nepilnametį, kuris buvo neteisėtai išvežtas ar negražintas.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Vykdymo procesas pagal Vykdymo kodeksą

Vykdymo proceso sąlygos pagal Vykdymo kodeksą yra vykdomojo dokumento buvimas, vykdymo prašymo pateikimas ir teismo mokesčio sumokėjimas (16,50 EUR). Teismo mokestis turi būti sumokėtas paduodant prašymą, jis gali būti sumokėtas tik pašto ar bankiniu pavedimu. Sąskaita už šio mokesčio sumokėjimą persiunčiama automatinėmis priemonėmis. Teismas nereikalauja sumokėti mokesčio; jei jis nesumokamas per 15 dienų nuo prašymo pateikimo dienos, prašymas nenagrinėjamas; ši sąlyga netaikoma, jei kreditorius yra atleidžiamas nuo teismo mokesčių, ir teismas apie tai praneša kreditoriui.

Kai vykdymas pagal vykdomąjį dokumentą jau pradėtas (išskyrus pinigų sumos sumokėjimą), vykdymo pareigūnas gali prašyti kreditoriaus sumokėti proceso išlaidų avansą; ši sąlyga netaikoma, jei kreditorius yra atleistas nuo teismo mokesčių. Jei kreditorius vykdymo pareigūno prašymu per jo nurodytą laikotarpį (kuris turi būti ne trumpesnis kaip 15 dienų) nesumoka avanso, vykdymo pareigūnas pateikia pranešimą apie vykdymo sustabdymą.

Pagal Vykdymo kodeksą vykdomasis dokumentas yra vykdytinas teismo sprendimas, jei juo suteikiama teisė, nustatoma prievolė ar jis turi poveikį turtui.

Vykdomasis dokumentas taip pat gali būti:

- a) Europos Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ar agentūros sprendimas;
- b) kitoje šalyje išduotas vykdomasis dokumentas, vykdytinas Slovakijoje;
- c) notarinis aktas, kuriame nurodyta teisinė prievolė, kreditorius ir skolininkas, teisiniai pagrindai, vykdymo dalykas ir laikas, jei notariniame akte nurodytas skolininkas sutiko su vykdytinumu;
- d) vykdytinas sprendimas, priimtas arbitražo byloje, įskaitant juo patvirtintą taikų susitarimą;
- e) sprendimas dėl paveldėjimo;
- f) vykdytinas viešojo administravimo institucijos ar regioninės savivaldos institucijos sprendimas, įskaitant pranešimą apie baudą, kuri nebuvo sumokėta iš karto;
- g) mokėjimo apskaičiavimas, mokesčių ir kitų mokėjimų įsiskolinimų nurodymas, taip pat atitinkamo subjekto patvirtintas taikų susitarimas;
- h) vykdytinas sprendimas ir socialinės apsaugos, socialinio draudimo, senatvės pensijos sistemos ir valstybinio sveikatos draudimo įsiskolinimai;
- i) kitas vykdytinas sprendimas, įsiskolinimai arba patvirtintas taikų susitarimas, kuris yra vykdytinas pagal teisės aktus;
- j) kitoje ES valstybėje narėje pagal galiojančius teisės aktus išduotas dokumentas, jei jis susijęs su gautinų sumų išieškojimu teisės aktuose nustatyta tvarka;
- k) pranešimas apie vykdymo sustabdymą ir raginimas sumokėti vykdymo išlaidas;
- l) atitinkamuose teisės aktuose nurodytas vykdomasis dokumentas.

Vykdymo procesas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Vienintelė sprendimo vykdymo sąlyga – pats vykdomasis dokumentas, nes teismas gali pradėti procesą savo iniciatyva; teismas gali įpareigoti įvykdyti sprendimą savo iniciatyva, o skubios priemonės vykdymo procedūra visada pradedama teismo iniciatyva. Kreditorius nemoka jokių teismo mokesčių už prašymą, nes šiam procesui teismo mokesčiai netaikomi.

4 Vykdymo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Turtas, į kurį pagal Vykdymo kodeksą nukreipiamas vykdymas

Jei vykdymo pagrindas yra vykdomasis dokumentas, kuriame nustatyta prievolė sumokėti pinigų sumą, vykdymas gali būti atliekamas:

- a) areštuojant pajamas;
- b) įpareigojant sumokėti;
- c) parduodant kilnojamąjį turtą;
- d) parduodant vertybinius popierius;
- e) parduodant nekilnojamąjį turtą;
- f) parduodant įmonę;
- g) priimant įsakymą sustabdyti vairuotojo pažymėjimo galiojimą.

Jei tai yra vykdymas siekiant išreikalauti gautinas pajamas, kurios, be papildomų išlaidų, vykdymo prašymo įteikimo dieną neviršija 2 000 EUR (nedidelės vertės vykdymas), vykdymas negali būti atliekamas parduodant nekilnojamąjį turtą, kur skolininkas nuolat ar laikinai gyvena; tai neturi poveikio teisei uždėti nekilnojamojo turto areštą. Vykdymas siekiant išreikalauti gautinas išlaikymo pajamas nelaikomas nedidelės vertės vykdymu.

Vykdytas parduodant nekilnojamąjį turtą, kur skolininkas nuolat ar laikinai gyvena, galimas tik gavus teismo leidimą, jei dėl skolininko vykdomos kelios vykdomos procedūros siekiant išsireikalausti pajamas, kurių bendra suma viršija 2 000 EUR ir vykdomo pareigūnas gali įrodyti, kad gautinų pajamų neįmanoma išieškoti jokiais kitais būdais. Vykdomo pareigūnas, uždėjęs areštą ant nekilnojamojo turto, jei jis yra pirmas eilėje, gali prašyti patvirtinti pirmesniame sakinyje nurodytą nekilnojamojo turto pardavimą, be to, gavęs rašytinį vykdomo pareigūno sutikimą, tai gali padaryti vykdomo pareigūnas, kurio prašymas uždėti areštą buvo pateiktas vėliau.

Jei vykdomo pagrindas yra vykdomasis dokumentas, kuriuo nustatoma kita prievolė nei pinigų sumos sumokėjimas, vykdomo būdas priklauso nuo prievolės pobūdžio. Vykdytas gali būti atliekamas:

- a) atlaisvinant patalpas;
- b) konfiskuojant daiktus arba sunaikinant juos skolininko lėšomis;
- c) pasidalijant bendrą turtą (daiktą);
- d) atliekant darbus ar suteikiant paslaugas.

Vykdomo byla negali turėti įtakos turtui ar teisėms, į kurias pagal Vykdomo kodeksą ar specialiuosius teisės aktus negali būti nukreipiamas vykdytas arba iš jų neleidžiama išieškoti. Todėl vykdytas įmanomas areštavus turtą tik tuo atveju, jei kreditorius yra ir užtikrinimo kreditorius, arba jeigu užtikrinimo kreditorius sutinka su vykdomu. Vykdytas galimas tik pagal vykdomo leidime nurodytą reikalavimą ir neviršijant jame nurodytų išlaidų; ši sąlyga netaikoma, jei vykdytas atliekamas parduodant kilnojamąjį turtą, kurio neįmanoma padalyti arba parduodant kilnojamąjį turtą, jei skolininkas neturi pakankamai kitų lėšų, iš kurių būtų galima patenkinti reikalavimą.

Vykdytas nenukreipiamas į:

- a) valstybei priklausančių nekilnojamąjį turtą, kurį pagal specialiuosius teisės aktus administruoja administratorius, išskyrus nekilnojamąjį turtą, kuriam pagal specialiuosius teisės aktus nustatytas laikinasis administravimas;
- b) valstybės biudžeto pajamas, pinigų einamojoje valstybės finansuojamos organizacijos sąskaitoje ir gautinas sumas iš teisinių santykių, kuriais remiantis šios pajamos gaunamos;
- c) valstybės turimus vertybinius popierius ir valstybei priklausančių juridinių asmenų akcinį kapitalą;
- d) pinigų, skirtus valstybės biudžeto deficitui ir valstybės skolai padengti;
- e) kitą valstybės turtą, kaip numatyta specialiuosiuose teisės aktuose.

Vykdytas taip pat negali būti nukreipiamas į kitą valstybės turtą arba Slovakijos Respublikos eksporto-importo (slovak. *Exportnoimportná banka Slovenskej republiky*) banką, jeigu į jį uždrausta nukreipti vykdomą dėl to, kad jis turi esminę reikšmę valstybės veiklai arba yra naudingas visuomenei, arba jeigu Eksporto-importo banko turtas turi esminę reikšmę jo darbui. Tokiais atvejais per 60 dienų nuo pranešimo apie vykdomo pradžią įteikimo dienos galima pateikti prašymą dėl vykdomo netaikymo. Vykdomo procesas dėl tokio valstybės turto galimas tik jeigu valstybės turtą administruoja administratorius, dėl kurio veiklos buvo nustatytas kreditoriaus reikalavimas.

Sprendimo vykdytas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Teismas paima nepilnametį iš asmens, su kuriuo pagal sprendimą jis neturėtų būti, ir pasirūpina, kad nepilnametis būtų perduotas asmeniui, kuriam nepilnametis patikėtas pagal sprendimą, arba asmeniui, kuriam sprendimu suteikta teisė ribotą laiką bendrauti su nepilnamečiu, arba asmeniui, turinčiam teisę perimti neteisėtai išvežtą arba negrąžinamą nepilnametį. Teisėjas gali leisti teismo pareigūnui organizuoti nepilnamečio grąžinimą. Vykdydamas sprendimą, įgaliotasis teismo pareigūnas pagal teisės aktus turi tokius pat įgaliojimus kaip teisėjas.

4.2 Koks yra vykdomo priemonių poveikis?

Pradėjus vykdomą vykdomo pareigūnas praneša kreditoriui ir skolininkui apie jo pradžią ir kaip vykdytas bus atliekamas, jei tai galima nustatyti (prieš išduodamas vykdomąjį dokumentą), ir paragina skolininką įvykdyti reikalavimą. Pranešime apie vykdomo pradžią nurodomos prievolės įvykdymo išlaidos, jei prievolė įvykdoma per 15 dienų nuo šio pranešimo įteikimo dienos, taip pat išlaidos, patiriamos praėjus 15 dienų nuo šio pranešimo įteikimo dienos, jei skolininkas neįvykdė prievolės per nustatytą laikotarpį.

Pranešimo apie vykdomo pradžią padariniai

Bendrai taikomi teisės aktai

Po pranešimo apie vykdomo pradžią skolininkas privalo atlikti tik įprastus teisinius veiksmus tiek, kiek jų įvykdymo gali būti iš jo pagrįstai reikalaujama, atsižvelgiant į reikalavimo sumą ir svarbą. Kalbant apie juridinį asmenį arba individualios įmonės savininką, įprasti teisiniai veiksmai yra tie, kurie turi esminę reikšmę jų darbinei ar verslo veiklai. Kalbant apie kitus fizinius asmenis, įprasti teisiniai veiksmai reiškia teisinius veiksmus, būtinus norint užtikrinti, kad būtų patenkinti jų kasdieniai poreikiai, taip pat poreikiai tų asmenų, kuriems šis fizinis asmuo turi mokėti išlaikymą.

Visų pirma įprastais teisiniais veiksmais nelaikoma:

- a) įmonės, kooperatyvo ar kito juridinio asmens steigimas;
- b) įmonės, kooperatyvo ar kito juridinio asmens akcinio kapitalo įsigijimas ar perdavimas;
- c) nekilnojamojo turto perdavimas ar nuoma arba jo įkeitimas, suteikiant teisę trečiajam asmeniui;
- d) teisinio veiksmo atlikimas be tinkamo atlygio.

Turto, į kurį nukreiptas vykdytas, realizavimas

Įteikus pranešimą apie vykdomo pradžią, turtas, į kurį nukreiptas vykdytas, negali būti realizuojamas be rašytinio vykdomo pareigūno sutikimo, išskyrus įprastų teisinių veiksmų atlikimą. Turto realizavimas nepaisant šio draudimo neturi įtakos teisinio veiksmo galiojimui, tačiau šis teisinis veiksmas neturi poveikio kreditoriui ir jo reikalavimas vykdomo procese gali būti patenkintas iš to, kas buvo prarasta, nesant reikalo ginčyti teisinio veiksmo, jei jis susijęs su turto realizavimu Civilinio kodekso (slovak. *Občiansky zákonník*) 42a straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų asmenų, žinojusių apie vykdomo bylą arba turėjusių apie ją žinoti, jei būtų elgęsi pakankamai rūpestingai, naudai.

Reikalavimų įskaitymas

Pradėjus vykdomą skolininko reikalavimo negalima įskaityti į kreditoriaus reikalavimą, nebent tai yra leidžiama pagal vykdomąjį dokumentą, kuriuo remdamasis kreditorius gali atlikti vykdomą.

Reikalavimo įvykdymo padariniai

Po pranešimo apie vykdomo pradžią įteikimo reikalavimo įvykdymo padariniai atsiranda tik tada, kai vykdomo pareigūnas gauna reikiamo dydžio mokėjimą. Jei reikalavimas įvykdomas prieš įteikiant pranešimą apie vykdomo proceso pradžią, kreditorius privalo nepagrįstai nedelsdamas pranešti vykdomo pareigūnui apie šį mokėjimą.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Šių priemonių galiojimo laikotarpis nenustatytas.

5 Ar yra galimybė apskusti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vykdomo sustabdymas ir nutraukimas pagal Vykdomo kodeksą

Kreditorius gali sustabdyti vykdymą, prašydamas vykdymo pareigūno sustabdyti vykdymą (tada pareigūnas pateikia pranešimą apie vykdymo sustabdymą) dėl toliau nurodytų priežasčių, visų pirma susijusių su skolininku:

- a) pareiškiamas specialusis ieškinys (slovak. *vylučovacia žaloba*) arba vykdoma nuosavybės teisių nustatymo procedūra, jei ji susijusi su turtu, į kurį nukreiptas vykdymas;
- b) skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, pateikė prašymą dėl mokėjimo dalimis ir šis prašymas patenkintas;
- c) skolininkas, kuris yra fizinis asmuo, pateikė prašymą sustabdyti vykdymą ir paskelbė, kad ne dėl jo kaltės laikinai jo padėtis yra tokia, kad nedelsiamas vykdymas gali turėti labai sunkių padarinių jam ar jo šeimos nariams;
- d) jei per vykdymo procedūrą siekiama išsireikalauti išlaikymą, skolininkas sumokėjo įsiskolinimą išlaikymą, įskaitant kreditoriaus ir vykdymo pareigūno išlaidas, padavė prašymą dėl vykdymo sustabdymo ir pareiškė, kad savanoriškai mokės reguliarią išlaikymą per vykdymo pareigūną;
- e) skolininkas, pateikęs prašymą nutraukti vykdymą, į vykdymo pareigūno šiuo tikslu atidarytą specialiąją sąskaitą perveda užstatą, kurio dydis prilygsta reikalavimo vertei.

Skolininkas taip pat gali prašyti teismo nutraukti vykdymą dėl toliau nurodytų priežasčių:

- a) dėl aplinkybių, susiklosčiusių po vykdomojo dokumento išdavimo, reikalavimas išnyko;
 - b) vykdomasis dokumentas panaikintas;
 - c) dėl specialiųjų teisės aktuose numatytų priežasčių, dėl kurių neleistina pripažinti ar įvykdyti kitoje valstybėje išduotą vykdomąjį dokumentą, nebent vykdomojo dokumento buvo galima prašyti ankstesniu bylos nagrinėjimo etapu;
 - d) nėra kitų veiksmų, kurie kliudytų įvykdyti vykdomąjį dokumentą.
- Skolininkas gali pateikti stabdomąjį poveikį turintį prašymą vykdymo pareigūnui tik per 15 dienų nuo pranešimo apie vykdymo pradžią įteikimo dienos. Jei prašymas sustabdyti vykdymą pateikiamas vėliau (tada jis neturi stabdomojo poveikio), skolininkas gali remtis aplinkybėmis, atsiradusiomis jau suėjus minėtam terminui. Kituose prašymuose sustabdyti vykdymą skolininkas gali remtis tik tomis aplinkybėmis, kurios atsirado nuo ankstesnio prašymo sustabdyti vykdymą pateikimo. Pirmuosiuose dviejuose sakiniuose nustatyti apribojimai netaikomi, jei yra ir kitų aplinkybių, kuriomis skolininkas negalėjo remtis anksčiau ir taip įvyko ne dėl jo kaltės. Jei kreditorius sutinka nutraukti vykdymą, vykdymo pareigūnas pateikia pranešimą apie vykdymo nutraukimą, kuris įteikiamas bylos šalims ir teismui; kitu atveju per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kai sueina atsakymo pateikimo terminas, kreditoriaus vykdymo pareigūnas pateikia prašymą nutraukti vykdymą, taip pat vykdymo pareigūno ir kreditoriaus pareigūno pareiškimus, o teismas priima sprendimą dėl šio prašymo. Iš esmės paskesnių vykdymo pareigūno ir teismo sprendimų vykdymo byloje apskūsti neleidžiama, išskyrus teisėtas išimtis, numatytas Vykdyto kodekse.

Sprendimo vykdymas pagal Ne ginčo teisenos civilinio proceso kodeksą

Leidžiama apskūsti nutartį dėl sprendimo vykdymo ir nutartį, kuria atmetamas prašymas įvykdyti sprendimą. Skundas dėl nutarties dėl sprendimo vykdymo gali būti paduodamas remiantis tik tuo, kad vykdomasis dokumentas nėra vykdytinas, arba tuo, kad dėl aplinkybių, susiklosčiusių po vykdomojo dokumento išdavimo, prievolė išnyko. Nutarties dėl sprendimo vykdymo apskundimas nekliudo pirmosios instancijos teismui įvykdyti sprendimo.

Teismas gali atidėti sprendimo vykdymą savo iniciatyva, jei sprendimo vykdymas rimtai pakenktų nepilnamečio gyvybei, sveikatai ar vystymuisi.

Reaguodamas į prašymą, teismas gali atidėti kitoje valstybėje priimto sprendimo vykdymą, jei jis ginčijamas šalyje, kurioje buvo priimtas, kol priimamas sprendimas dėl skundo. Teismas taip pat atideda sprendimo vykdymą, jei to reikalaujama pagal specialiųjų teisės aktus.

Teismas taip pat nutraukia vykdymo bylą savo iniciatyva, jei:

- a) vykdomasis dokumentas dar netapo vykdytinas;
- b) nuo to laiko, kai buvo nurodyta įvykdyti sprendimą, vykdomasis dokumentas atšauktas; jei vykdomasis dokumentas pakeičiamas, teismas gali toliau įvykdyti sprendimą pagal pataisytą vykdomąjį dokumentą;
- c) teismas pripažino sprendimo vykdymą nepriimtiniu, nes sprendimo neįmanoma įvykdyti dėl kitos priežasties;
- d) dėl aplinkybių, susiklosčiusių po vykdomojo dokumento išdavimo, prievolė išnyko;
- e) prievolė įvykdyta;
- f) sprendimas įvykdytas.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Žr. 4 ir 5 punktus. Vykdyto pareigūnas sprendžia, kokį vykdymo būdą taikyti, kad jis atitiktų prievolę, kurią prašoma įvykdyti, ir ar skolininko areštuoto turto vertė atitinka prievolės vertę. Vykdytas galimas tik pagal vykdymo leidime nurodytą reikalavimą ir neviršijant jame nurodytų išlaidų; tai netaikoma, jei vykdytas atliekamas parduodant kilnojamąjį turtą, kurio neįmanoma padalyti arba parduodant kilnojamąjį turtą, jei skolininkas neturi pakankamai kitų lėšų, iš kurių būtų galima patenkinti reikalavimą.

Teismas taip pat turi atmesti vykdymo prašymą, jei:

- a) prašymas ar vykdomasis dokumentas pažeidžia Vykdyto kodeksą;
- b) yra priežasčių, dėl kurių vykdymą reikia nutraukti;
- c) skolininkas arba kreditorius nėra vykdomajame dokumente nurodyto asmens paveldėtojas pagal įstatymą;
- d) vykdytas siūlomas pagal vykdomąjį dokumentą, išduotą byloje, kurioje pareikštas reikalavimas pagal paprastąjį ar įsakomąjį vekselį, ir paaiškėja, kad reikalavimas atsirado pagal vartojimo sutartį, kai nebuvo atsižvelgta į nepriimtinas sutarties sąlygas arba apribojimą dėl paprastojo ar įsakomojo vekselio naudojimo apribojimo ar draudimo, arba tai, kad sutartimi pažeisti pripažinti moralės principai ir kad tai turi įtakos reikalavimui;
- e) vykdomasis dokumentas išduotas byloje, kurioje nebuvo įmanoma ginčyti ar peržiūrėti nepriimtinių sutarties sąlygų ir nepriimtinos sąlygos buvimas turi įtakos įvykdytam reikalavimui, atsiradusiam dėl vartojimo sutarties;
- f) vykdytas turi būti atliekamas pagal arbitražo sprendimą, priimtą byloje dėl ginčo su vartotoju, ir:
 1. arbitražinis susitarimas su vartotoju neatitinka specialiųjų teisės aktuose nustatytų sąlygų;
 2. arbitražo sprendimą dėl ginčo su vartotoju priėmė arbitras, kuris arbitražo bylos nagrinėjimo metu nebuvo įtrauktas į arbitrų, kuriems leidžiama nagrinėti vartojimo ginčus, sąrašą;
 3. arbitražo sprendimas byloje dėl ginčo su vartotoju priimtas ne pripažintame arbitražo teisme, kuris nagrinėjant arbitražo bylą turėjo teisę spręsti vartojimo ginčus;
 4. arbitražo sprendimas neatitinka specialiųjų teisės aktuose nustatytų reikalavimų arba yra nevykdytinas;
- g) į prašymą įtrauktas reikalavimas dėl pasikartojančių papildomų išlaidų, pateiktas praėjus daugiau kaip trejiems metams nuo tada, kai vykdomasis dokumentas tapo vykdytinas, neprašant skolininko sumokėti skolą per pastaruosius tris mėnesius iki vykdymo prašymo pateikimo, arba jeigu su skolininku nėra sudarytas susitarimas dėl laipsniško gautinų sumų, nurodytų vykdomajame dokumente, sumokėjimo per trejus metus nuo tada, kai vykdomasis dokumentas tapo vykdytinas;
- h) vykdytas siūlomas pagal vykdomąjį dokumentą, kuris yra notarinis aktas ir neatitinka teisės aktų reikalavimų, arba jame nurodyta prievolė neatitinka įstatymų ar pripažintų moralės principų.

Vykdyto metui teismas turi teisę prašyti vykdyto pareigūno pateikti paaiškinimus ar ataskaitas dėl kiekvienos šiam pareigūnui priskirtos vykdyto bylos eigos, o vykdyto pareigūnas privalo jas teikti teismui per nurodytą laikotarpį. Teismas taip pat gali pakeisti pareigūną savo iniciatyva, jei pareigūnas pakartotinai arba šiuose pažeidžia Vykdyto kodeksą ar teismo sprendime nustatytą įpareigojimą. Prieš nusprendžiant pakeisti pareigūną, teismas atsižvelgia į bylos šalių ir vykdyto pareigūno pastabas.

Jei vykdyto atliekamas areštuojant pajamas, iš skolininko mėnesinio atlyginimo ar kitų pajamų neleidžiama išskaičiuoti pagrindinės sumos; vyriausybė nutarimu nustato šios pagrindinės sumos apskaičiavimo būdus. Jei tai susiję su nepilnamečio vaiko išlaikymu, pagrindinė suma, kurios negalima išskaičiuoti iš skolininko mėnesinio darbo užmokesčio, yra 70 proc. pirmiau apibūdintos pagrindinės sumos. Jei tai yra asmuo, kuris dirba užsienyje ir kurio darbo užmokestis ar atlyginimas apskaičiuojamas šiuo tikslu taikant atlyginimo koeficientą ar panašų metodą, pagrindinės sumos apskaičiavimo metodas nustatomas taip pat ir pagal tokį patį santykį kaip šis darbo užmokestis ar atlyginimas.

Vykdyto negali būti nukreiptas į lėšas banko sąskaitose, kurių suma neviršija 165 EUR, ir lėšas, kurias skolininkas aiškiai deklaruoja kaip skirtas jo darbuotojų darbo užmokesčiui sumokėti, nurodant nurašyti jas iš banko sąskaitos. Jei skolininkas turi kelias banko sąskaitas, vykdyto negali būti nukreiptas į lėšas iki 165 EUR, esančias tik vienoje banko sąskaitoje.

Iš skolininkui priklausančių daiktų vykdyto negali būti nukreipiamas į tuos daiktus, kurie yra reikalingi skolininkui siekiant patenkinti jo ir jo šeimos esminius poreikius, jo darbui ar verslui, be to, jo negalima nukreipti į daiktus, kurių pardavimas pažeistų pripažintus moralės principus.

Vykdyto byloje vykdyto negali būti nukreipiamas į:

- a) paprastus drabužius, apatinius ir avalynę;
- b) būtinus namų ūkio reikmenis, būtent skolininko ir jo šeimos narių lovas, stalą, kėdes, atsižvelgiant į tai, kiek šeimoje yra narių, šaldytuvą, viryklę, šildytuvą, kurą, skalbyklę, patalynę, įprastus virtuvės reikmenis, radijo imtuvą;
- c) naminius gyvūnus, išskyrus tuos, kurie naudojami verslui;
- d) skolininkui priklausančius daiktus, skirtus jo darbui ar verslui, kurių vertė neviršija 331,94 EUR;
- e) vaistus ir kitus daiktus, kurie skolininkui reikalingi dėl jo ligos ar fizinės negalios;
- f) daiktus, dėl kurių pagal specialiuosius teisės aktus skiriamos būtinios išmokos; finansines įmokas, numatytas specialiuosiuose teisės aktuose kaip kompensacija už sunkią negalią, taip pat finansinio pobūdžio vaiko apsaugos priemonės, numatytas specialiuosiuose teisės aktuose;
- g) motorinę transporto priemonę, kuri reikalinga skolininkui (fiziniam asmeniui) privačiam vežimui ir siekiant patenkinti sunkią negalią turinčio asmens bei jo šeimos ar namų ūkio narių poreikius;
- h) sužadėtuvių ir vestuvių žiedus;
- i) grynusius pinigus iki 165 EUR;
- j) knygas ir žaislus.

Be to, vykdyto byloje vykdyto negalima nukreipti į daiktus, priklausančius žemę dirbančiam individualios įmonės savininkui, jei juos praradus būtų pakenkta žemės ūkio žemės dirbimui ar įrangos (gamyklos) nuolatiniam veikimui ir gyvūninės kilmės produkcijos gamybai pagal specialiuosius teisės aktus, taip pat gyvūnų (pieninių karvių, telyčių, veislinių bulių, kiaulių ir šernų, avių ir avinų) veisimui.

Vykdyto byloje vykdyto neleidžiama nukreipti į asmens sukauptas pensijų fondo lėšas, taip pat papildomo pensijų fondo lėšas, atitinkančias darbdavio įmokų, sumokėtų už šį fondo dalyvį, sumą ir pajamas iš jų investavimo.

Galioja nuo **2017 m. balandžio 1 d.**

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

 **Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 03/01/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.